

GLORIA ARTIS DLA PROF. STANISŁAWA R. KORTYKI

„Za wszystkie te działania, które budują radość i refleksje, chcę podziękować. Jednocześnie chcę zaznaczyć, że to nie ja państwu dziękuję - to państwa odbiorcy za moim pośrednictwem składają hołd i wyrazy szacunku”.

Bogdan Zdrojewski

Te słowa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego można odnieść do wrocławskiej uroczystości, która odbyła się 15 maja 2014 r. w nowym gmachu Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, gdzie Minister Bogdan Zdrojewski wręczył medale „Zasłużony Kulturze - GLORIA ARTIS” artystom wrocławskiego środowiska plastycznego. Wśród odznaczonych jest prof. Stanisław R. Kortyka, artysta malarz i pedagog. Po otrzymaniu tytułu naukowego w 1992 r. z rąk Prezydenta RP Lecha Wałęsy związany również z ówczesnym Instytutem Sztuki i Kultury Plastycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze, obecnie z Instytutem Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Prof. Kortyka od ponad trzydziestu lat prowadzi dyplomującą pracownię malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu i od dwudziestu dwóch na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego. Przez te pracownie przewinęły się dziesiątki studentów z których wielu jest dziś uznanymi artystami, pedagogami, a niektórzy z nich zajmują poważne stanowiska akademickie.

Jego absolwenci biorą udział w wystawach w kraju i za granicą. Ich dzieła nagradzane są na wielu prestiżowych wystawach malarstwa. Ostatnio można było oglądać wystawę w nowej Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej „Poszukiwania i konfrontacje”, na której prof. Kortyka zaprezentował bardzo interesujące malarstwo studentów i dyplomantów ze swoich dwóch pracowni: ASP we Wrocławiu i Instytutu Sztuk Wizualnych UZ. Większa ilość prac pokazana została w „Galerii na piętrze” na Wydziale Artystycznym przy ul. Wiśniowej 10, gdzie zostały skonfrontowane poszukiwania malarskie studentów, począwszy od pierwszych lat studiów po realizację dyplomowe. Ta wystawa umożliwiła spojrzenie na realizację programów w tych dwóch pracowniach prowadzonych przez profesora i jego współpracowników: dr Krzysztofa Wałaszka, dr Michała Sikorskiego i mgr Jarosława Jeschke. Prof. Kortyka był promotorem i recenzentem w wielu przewodach kwalifikacyjnych pierwszego stopnia i w przewodach doktorskich. Był także recenzentem w przewodach habilitacyjnych i w postępowaniu o nadanie tytułu profesora w Akademiach we Wrocławiu, Poznaniu i Krakowie.

Poza działalnością dydaktyczną prof. Kortyka jest przede wszystkim malarzem. Brał udział w ponad stu czterdziestu wystawach środowiskowych, ogólnopolskich i zagranicznych. Swoje malarstwo i rysunek prezentował na kilkudziesięciu wystawach indywidualnych w kraju i za granicą. Jego prace znajdują się w zbiorach: Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Muzeum Narodowego w Szczecinie, Muzeum Okręgowym w Białej Podlaskiej, w Muzeum

Okręgowym w Sandomierzu, Biurze Wystaw Artystycznych w Sandomierzu, Przemysłu i Częstochowie, Kolekcji Fundacji Malarstwa Polskiego w Lesku, Galerii Kutscha w Salzburgu, Galerii Sztuki Sakralnej w Kielcach oraz w kolekcjach prywatnych w kraju i za granicą.

Już w okresie studiów w ówczesnej Państwowej Szkole Sztuk Plastycznych związał się z wrocławskim środowiskiem literackim. Był członkiem „Ugrupowania Literackiego 66”. Wydał cztery zbiory poezji: "Po tamtej stronie", Ossolineum, 1968; "Czerwień studzienna", Ossolineum, 1973; "Sytuacje metaforyczne - wiersze, obrazy", PWSSP, 1978; "Pod światło", Ossolineum, 1981.

Warto zaznaczyć, że prof. Stanisław R. Kortyka opiekuje się spuścizną swojego prof. Zbigniewa Karpińskiego. Od jego śmierci w 1996 r. zorganizował kilka wystaw monograficznych we Wrocławiu, Sandomierzu i Białej Podlaskiej. Z Podlasiem, Dolnym Śląskiem, a najwcześniej z Sandomierzem prof. Karpiński był szczególnie związany. Te miejsca stanowiły też źródło inspiracji dla jego twórczości rysunkowej, graficznej i malarskiej począwszy od wczesnych lat 50. Wszystkim tym wystawom towarzyszyła obszerna monografia Zbigniewa Karpińskiego opracowana przez Stanisława R. Kortykę. Wiele dzieł z ogromnego dorobku Zbigniewa Karpińskiego znajduje się dzisiaj w muzeach we Wrocławiu, Sandomierzu, Białej Podlaskiej, Radomiu, Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, w Gabinecie Rycin Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu oraz w Kolekcji Artoteki Grafiki Biblioteki Sztuki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tę działalność prof. Kortyka traktuje jako wypełnienie artystycznego testamentu, a nade wszystko jako wyraz wdzięczności dla swojego profesora, świetnego artysty i niezwykłego człowieka.

Chcąc w wielkim skrócie scharakteryzować świat malarstwa prof. Kortyki zacytujmy fragment wstępu do katalogu wystawy indywidualnej „Bezkresny horyzont” w Muzeum Architektury we Wrocławiu w 2007 r. Andrzej Jarosz pisze:

„Prezentowane obecnie obrazy Stanisława R. Kortyki, realizowane w czasie ostatniej dekady cechuje dyskretność. Są one wyciszone za sprawą przyjętych przez artystę tonacji i „milknące” na skutek powtarzającej się kompozycji, dla której charakterystyczne są układy zagęszczonych pasm, rozciągające się pomiędzy bocznymi krawędziami płaszczyzn. Prace wrocławskiego artysty mają przy tym charakter elegijny. Sugerują nieuchronną zmienność, erozję, zacieranie granic pomiędzy formami a przestrzenią. Ewokują smutek, nostalgię, oczekiwanie na niewypowiedziane i niewiadome. Wrażenia te decydujące w dużym stopniu o charakterystycznym poetyckim klimacie obrazów Kortyki, wynikają ze stosowanych przez malarza środków formalnych (...). Rzadko można jednak tak jednoznacznie interpretować obrazy Kortyki. Pozostańmy więc przy przekonaniu o ich abstrakcyjno-universalnym wymiarze, a ujawniający się w nich Bezkresny horyzont traktujemy jako wyraz ciągłej tęsknoty artysty za nieograniczoną przestrzenią duchową. Przeczuwaną i ciągle wizualizowaną, ku której zmierzają malowane obrazy i sam twórca”.

Oprac. Janina Wallis